

Warszawa, 29.05.2020 r.

SZTAB KRYZYSOWY

MICE (eventy, konferencje, wyjazdy b2b) /
 komunikacji marketingowej / organizatorów turystyki /
 agentów turystycznych / hoteli / obiektów wielofunkcyjnych /
 targów / rozrywki (koncerty, festiwale, widowiska) /
 pilotów i przewodników turystycznych /
 przewozów autokarowych / turystyki szkolnej

PREZES RADY MINISTRÓW

MATEUSZ MORAWIECKI

WICEPREZES RADY MINISTRÓW, MINISTER ROZWOJU

JADWIGA EMILEWICZ

PREZES POLSKIEGO FUNDUSZU ROZWOJU

PAWEŁ BORYS

MINISTER, CZŁONEK RADY MINISTRÓW

ŁUKASZ SCHREIBER

**APEL DOT. NATYCHMIASTOWEGO OPRACOWANIA I WDROŻENIA
 SEKTOROWEJ TARCZY ANTYKRYZYSOWEJ DEDYKOWANEJ WSPARCIU
 SZEROKO ROZUMIANEGO PRZEMYSŁU
 TURYSTYCZNEGO, MICE I CZASU WOLNEGO.**

Szanowni Państwo,

w imieniu ponad 30 organizacji reprezentujących szeroko rozumianą branżę turystyczną, MICE (wydarzenia, konferencje, targi itp.) i czasu wolnego, od hoteli, poprzez organizatorów turystyki (zarówno indywidualnej, jak i grupowej), przewoźników, pilotów / przewodników, organizatorów targów / wydarzeń biznesowych / artystyczno-rozrywkowych, kończąc na turystyce przyjazdowej i biznesowej zwracamy się niniejszym do Państwa z inicjatywą podjęcia natychmiastowych wspólnych prac dot. opracowania dodatkowego strategicznego pakietu pomocowego dedykowanego naszym branżom (podobnie, jak ma to miejsce w innych krajach UE).

Jesteśmy przekonani, że w związku z licznymi pismami i informacjami kierowanymi przez nasze organizacje bezpośrednio, przede wszystkim do Ministerstwa Rozwoju, mają Państwo pełną świadomość sytuacji nad, jak ogromną przepaścią znalazła się aktualnie nasza branża.

W tym momencie perspektywy w każdym segmencie naszego przemysłu są po prostu fatalne i stawiają pod znakiem zapytania dalszy los kilkuset tysięcy miejsc pracy.

Kluczowym czynnikiem w tym zakresie jest brak popytu na nasze usługi i brak możliwości na jego szybkie odbudowanie. Smutnym przykładem są hotele, które otworzyły się dopiero w ok. 30%, właśnie ze względu na brak zainteresowania ze strony zarówno klientów indywidualnych, jak i biznesowych.

Pamiętajmy, że co roku ponad 4 mln Polaków podróżuje za granicę na zorganizowane wyjazdy oraz ok. 6 mln indywidualnie, a do naszego kraju przyjeżdża co roku ok. 20 mln turystów (ten segment z resztą rokrocznie notuje wzrost o kilkanaście procent). Przysłowiowe "zasypanie" tej ogromnej wyrwy przez ewentualne utrzymanie poziomu lub wzrost indywidualnej turystyki krajowej jest zatem, po prostu niemożliwe do zrealizowania.

Szczególnie dotkliwy, w związku z pandemią COVID-19, jest brak turystyki przyjazdowej indywidualnej / grupowej / biznesowej, całkowite zatrzymanie krajowych spotkań grupowych B2B / wydarzeń artystyczno-rozrywkowych (uruchomienie prawne możliwości takich spotkań nie oznacza od razu odbudowy popytu) oraz brak perspektyw na szybką reaktywację sprzedaży zorganizowanych wyjazdów zagranicznych. W rezultacie nasze narodowe turystyczne perły, jak chociażby rejony województw Dolnośląskiego / Pomorza Zachodniego, muzeum w Wieliczce, czy też historyczne miasta, jak np.: Sandomierz, będą świecić pustkami, doprowadzając do stopniowej ruiny lokalne społeczności, prowadzące m.in. gastronomię, sklepy z upominkami, pensjonaty etc. Co ważne, przebranżowienie takich lokalizacji jest całkowicie niewykonalne.

Dramatyczna, a wręcz tragiczna sytuacja ma aktualnie miejsce w sektorze przewoźników autokarowych, którzy najbliższe zlecenia mają zaplanowane na kwiecień 2021 roku i od połowy lutego nie realizują już żadnych zamówień (będąc potentatem na skalę UE). Ten segment naszego przemysłu jest po prostu w przededniu realnej katastrofy. Podobna sytuacja ma też miejsce w segmencie pilotów / przewodników, którym w najbliższych miesiącach zwyczajnie skończy się środki do życia.

Należy również zwrócić uwagę, iż wszystkie środki pomocowe przewidziane przez instytucje publiczne w ciągu najbliższych dwóch, maksimum trzech miesięcy, ulegną wyczerpaniu w naszym przemyśle. Postojowe, ZUS, mikropożyczki, czy też skuteczna Tarcza Finansowa PFR, obliczona na przetrwanie przez 3 miesiące, zostaną lada chwila skonsumowane przez naszych przedsiębiorców i ich pracowników.

Ogromnym wyzwaniem dla naszych branż będzie, także kwestia zwrotów dla klientów należnych im środków od września do października (koniec ustawowych 180 dni). Wiele firm nie posiadało jakiegokolwiek sprzedaży w ostatnich miesiącach, więc ich płynność finansowa jest bardzo poważnie zagrożona w tym procesie. Co więcej, w związku z utrzymaniem kwarantanny / zakazu lotów / zamknięcia granic, firmy te nie miały możliwości zaoferowania świadczenia zastępczego. Zwracamy uwagę na niewspółmierną do rynku odpowiedzialność organizatorów turystyki związaną z zaistnieniem epidemii i czasem trwania ograniczeń w podróżowaniu. Przetrwanie organizatorów turystyki jest szczególnie ważne z punktu widzenia wszystkich podwykonawców rynku turystycznego (hotelu, transportu, przewodników, pilotów) dla których ci organizatorzy są zleceniodawcami. Nie należy również pomijać ogromnie trudnej

sytuacji organizatorów spotkań biznesowych, targów, czy wydarzeń artystyczno-rozrywkowych. Dla tych przedsiębiorców wiosna również została stracona, a ewentualne projekty jesienne stoją w dalszym ciągu pod znakiem zapytania.

Pamiętajmy przy tym, że nasza branża ma wszystkie cechy modelu FILO (First In Last Out), czyli przez najbliższe miesiące, być może zmniejszy się spadek sprzedaży w naszych segmentach, ale w dalszym ciągu będzie on wynosił co najmniej minimum ponad 60% YTD! Jesteśmy zatem, co widać już wyraźnie, pierwszą gałęzią gospodarki, która otrzymała ten potężny cios i ostatnią, która się po nim podniesie.

Kluczowa jest także sama istota działalności naszych branż. W tym momencie, mamy do czynienia z sytuacją kiedy to utraciliśmy dochody, na które pracowaliśmy wspólnie z naszymi pracownikami, począwszy od grudnia. W związku z powyższym odmrożenie naszego przemysłu nawet w dniu dzisiejszym spowoduje, że pierwsze realizacje będą mogły być wykonane za kilka miesięcy. W efekcie branżowa "dziura przychodowa" jest już głęboka na 6 miesięcy, a mamy obawy, czy nie pogłębi się ona do 12 miesięcy.

Niestety, na te wszystkie czynniki, o których piszemy powyżej należy nałożyć całkowity brak informacji ze strony instytucji publicznych dot. dalszego planowania odnośnie powrotu naszej branży do życia oraz brak kompleksowej wizji / pomysłu na długoletnią jej odbudowę (co będzie konieczne). Nie wiemy, dla przykładu, kiedy planowane jest otwarcie granic, zniesienie kwarantanny, wznowienie lotów, stworzenie korytarzy powietrznych, opracowanie zaleceń dla turystów przyjeżdżających do naszego kraju, uruchomienie możliwości pełnego zapelnienia statków powietrznych, czy pojazdów autokarowych. Nie mamy zatem poczucia, że strategiczne rozwiązania dot. naszych branż są prowadzone w sposób zaplanowany i skoordynowany pomiędzy poszczególnymi instytucjami publicznymi.

Przykładem jest też kwestia tzw. bonu turystycznego, o którym (poza doniesieniami medialnymi), po prostu nic w dalszym ciągu nie wiemy. To działanie jest bardzo ważne w kontekście uzupełnienia szerokiego planu wsparcia naszej branży, ale z tego co widzimy, jest głównie kierowane do konsumentów / społeczeństwa, co jest ważną i cenną inicjatywą, ale nie mniej jednak w takim zakresie, o którym słyszymy, nie będzie to strategiczne działanie dot. zmiany sytuacji na naszym rynku (o czym bardziej szczegółowo poniżej). Tutaj chcielibyśmy też zwrócić uwagę, że żadne oficjalne konsultacje z branżą nie są prowadzone w tym zakresie, a nad tym projektem unosi się gęsta i niezrozumiała dla nas aura tajemnicy.

W związku z powyższym, jeżeli sytuacja nie ulegnie zmianie zarówno pod kątem: a) przekazu informacyjnego odnośnie planów strategicznych wobec naszej branży, b) opracowania dodatkowych form wsparcia dla naszego przemysłu (poza tzw. bonem), nie będziemy mówić o tym, czy nasza branża zacznie upadać, tylko w jakim stopniu ulegnie zniszczeniu. Tutaj chcielibyśmy zaznaczyć, że łącznie z branżą organizatorów i agentów turystycznych / hotelową / MICE / przewozów autokarowych i lotniczych / targów / przewodników / turystyki szkolnej / wydarzeń artystyczno-rozrywkowych / turystyki przyjazdowej, mówimy o ok. 15% PKB i ok 1,5 miliona miejscach pracy.

Dla przykładu, konieczność ograniczenia kosztów, tylko w samych hotelach, zatrudniających 1 milion osób, o 20% oznacza 200 000 osób bezrobotnych (bardzo często w małych i średnich miejscowościach, gdzie zlokalizowane są obiekty przeznaczone dla zorganizowanych grup) nie wspominając, też o możliwej w najbliższym czasie całkowitej destrukcji przewozów autokarowych.

Upadek poszczególnych gałęzi naszej branży, oznacza otwarcie jej na wrogie zagraniczne przejęcia. Już dzisiaj obserwujemy wzmożony ruch zagranicznych korporacji, które obserwują uważnie nasz rynek, szukając okazji do zakupów naszych przedsiębiorstw za symboliczne 1 EUR.

Szanowni Państwo reasumując, negatywne, dramatyczne i pesymistyczne nastroje i emocje w naszej branży osiągnęły poziom zenitu.

Jedyną możliwością, aby zarządzić tą ogromnie trudną i złożoną sytuacją jest wspólne działanie przedstawicieli branży oraz instytucji publicznych, w następującym zakresie:

- I. **PILNE SPOTKANIE PRZEDSTAWICIELI BRANŻY ORAZ INSTYTUCJI PUBLICZNYCH** (m.in. MR, MZ, MEN, GIS, KPRM, PFR, MSZ) **DOT. PLANU ODMROŻENIA.:**
 - Termin: **1 - 4 czerwca 2020;**
 - **Omówienie i skoordynowanie działań wszystkich instytucji dot. pilnego opracowania kompleksowego planu i harmonogramu odmrożenia naszych branż (przed wszystkim turystycznej),** w zakresie organizacji przelotów, przewozów autokarowych, otwarcia granic, kwarantanny, współpracy z innymi krajami / destynacjami podróży i wypracowanie, tym samym "globalnego" harmonogramu odmrażania dla wszystkich segmentów naszych branż;
 - Jak najszybsze, całkowite otwarcie przewozu autokarowego i lotniczego (możliwość obłożenia 100% miejsc w pojazdach / samolotach) i zakończenie procedur kwarantanny przy wjeździe na teren RP.

- II. **UTWORZENIE MIĘDZYRESORTOWEGO STAŁEGO ZESPOŁU Z UDZIAŁEM PRZEDSTAWICIELI NASZEJ BRANŻY, CELEM PILNEGO OPRACOWANIA DODATKOWEGO PAKIETU POMOCOWEGO ORAZ DŁUGOFALOWEGO (OKRES 5 LETNI) PLANU ODBUDOWY NASZEGO PRZEMYSŁU.**

Koncentracja działań zespołu na pilnym wypracowaniu rozwiązań w zakresie m.in.:

■ **TARCZA FINANSOWA PFR**

- Uruchomienie kolejnych transz dla naszej branży, jeżeli spadek sprzedaży będzie utrzymywał się powyżej 6 miesięcy;
- Całkowita bezzwrotność środków przekazanych przedsiębiorcom z naszej branży, pod warunkiem spełnienia wspólnie opracowanych wytycznych;
- Pilne uruchomienie programu dla dużych "przedsiębiorstw" i potraktowanie naszego sektora w sposób priorytetowy ze względu na ogromne ryzyko załamania cash flow, związane z kończącym się okresem 180 dni na zwrot środków naszych klientów;
- Utworzenie po stronie PFR zespołu dedykowanego wsparciu naszej branży pod kątem operacyjnym;

■ **DODATKOWE WSPARCIE FINANSOWE DLA PODMIOTÓW Z NASZYCH BRANŻ**

- Dofinansowanie na zasadzie "suwaka" dla podmiotów branżowych w przypadku znacznych spadków przychodów. Wysokość dofinansowania zależna od długości przestoju lub spadku obrotów;
- Autokary - dopłata do każdego autokaru za każdy miesiąc przestoju w działalności oraz za każdy miesiąc pracy przy obniżonym wypełnieniu pojazdu:
 - 12 000 PLN miesięcznie do pojazdu o wartości powyżej 500 000 PLN netto;
 - 8 000 PLN miesięcznie do pojazdu o wartości poniżej 500 000 PLN netto;
 - Szacowanie wartości pojazdu na podstawie polisy AC autokaru.
- Hotele / obiekty noclegowe - dopłata do pokoju w przypadku hoteli, które ze względu na ograniczenia działalności turystyki grupowej/ przyjazdowej/ biznesowej nie mogą prowadzić w pełni działalności. Wysokość dopłaty uzależniona od spadków obrotów/ obłożenia;
- Organizatorzy turystyki - dopłata w wysokości części wysokości gwarancji turystycznej jakie biuro posiadało na dzień 31.12.2019 r. Wysokość dopłaty uzależniona od okresu, w jakim dany organizator nie mógł prowadzić działalności oraz wielkości spadku obrotu.

■ KREDYTY OBROTOWE I REFINANSOWANIE LEASINGU

- 100% gwarancji BGK dla linii kredytowych udzielanych w naszej branży lub wypracowanie innych rozwiązań w tym zakresie (w tym momencie nie jesteśmy w stanie uzyskać nowych linii kredytowych, nawet pod zastaw naszych obiektów, a praktycznie wszystkie banki, widząc dramatyczną sytuację w naszej branży, odmawiają jej dalszego finansowania);
- Ujęcie branży autokarowej w programie ARP dot. refinansowania leasingu - ponad 90% przedsiębiorstw z tego sektora nie posiada przychodów większych niż 4 mln zł, stąd też nie może zostać objętych tym narzędziem. Mamy tutaj ogromną nierówność w świadczeniach na rzecz transportu drogowego vs przewozów autokarowych.

■ POSTOJOWE ZUS I PENSJA MINIMALNA

- Wydłużenie tzw. "postojowego" ZUS w naszej branży do końca 2020 roku (na podstawie wspólnie określonych PKD i innych warunków);
- Zapewnienie przez państwo pensji minimalnej w przedsiębiorstwach w zakresie przewozów autokarowych do końca 2020 roku;

■ PODATKI I ZUS

- Wprowadzenie możliwości odliczenia od podatku dochodowego wydatków związanych z zakupem usług turystycznych;
- Zawieszenie płatności ZUS w naszej branży w sektorach najbardziej dotkniętych przez COVID - 19 (na podstawie wspólnie określonych PKD i innych warunków);
- Zawieszenie podatku drogowego i drastyczne zmniejszenie / zawieszenie wszystkich opłat administracyjnych dot. transportu autokarowego;

■ BON TURYSTYCZNY

- Konieczne jest pilne upublicznienie założeń i mechaniki tzw. bonu turystycznego oraz rozpoczęcie oficjalnych konsultacji z branżą, w tym zakresie;
- Traktujemy pomysł bonu jako bardzo ważne narzędzie uzupełniające cały pakiet wsparcia dla branży, ale uważamy, że jest ono skierowane przede wszystkim do klienta końcowego, stąd też wpływ finansowy takiego projektu bezpośrednio na branżę będzie ograniczony (na pewno spora liczba osób dzięki bonowi przesunie środki w domowym budżecie, a nie zdecyduje się na tzw. up sell usług turystycznych - zaoszczędzone środki np.: na wyjazd dziecka na kolonie zostaną przeznaczone na inne cele niż turystyka);
- Widzimy dodatkowe zagrożenie konieczności dofinansowania takiego działania przez przedsiębiorstwa - przy obecnej sytuacji gospodarczej może to być po prostu niemożliwe;
- Należałoby również uwzględnić w tym programie:
 - konieczność jego natychmiastowego wejścia w życie, tak żeby konsument miał czas na dokonanie decyzji zakupowych;
 - rozważenie, czy bardziej celowe nie byłoby ograniczenie działania bonu tylko do okresu tzw. "niskiego sezonu" np.: wrzesień - maj, kiedy mogłaby to być realna stymulacja popytu, a nie tylko "zamiana" środka płatniczego przy sezonie wysokim;
 - obowiązek konieczności dokupienia pakietu usług dodatkowych tak, żeby wspierać up i cross sell;
 - możliwość obniżenia wartości bonu, ale rozszerzenia go na większą ilość konsumentów, obniżając też tym samym wymiar finansowego zaangażowania ze strony pracodawców;
 - możliwość zakupu udziału w wydarzeniach artystyczno-rozrywkowych.

Szanowni Państwo, podsumowując nasz apel, stoimy wszyscy i wspólnie przed ostatnią szansą na uratowanie szeroko rozumianej polskiej turystyki i przemysłu czasu wolnego. Aktualnie znajduje się on w trzecim stopniu odmrożenia, co jak wiadomo grozi rychłą amputacją. Działania rozpoczęte w tym zakresie, za kilka miesięcy będą zatem już bezskuteczne, ponieważ niewiele pozostanie do uratowania.

Jednocześnie chcielibyśmy raz jeszcze zaznaczyć, że atmosfera i emocje wśród przedsiębiorców, pracowników i dostawców w naszej branży są ogromnie napięte i grożą wybuchem masowego niezadowolenia społecznego.

Bardzo prosimy więc o pilne spotkanie i rozpoczęcie prac roboczych dot. powyższych kwestii.

Jesteśmy do Państwa dyspozycji.

Z poważaniem

Bartosz Bieszyński
Koordynator Sztabu Kryzysowego
bartosz.bieszynski@gmail.com
tel. 503 - 825 - 086

Sztab Kryzysowy w składzie:

1. Stowarzyszenie Komunikacji Marketingowej SAR - Paweł Tyszkiewicz
2. Klub Agencji Eventowych SAR - Mariusz Nowak, Michał Atlas
3. IAA Polska - Jerzy Minorczyk
4. Stowarzyszenie Branży Eventowej - Marta Chmielewska, Renata Razmuk
5. Stowarzyszenie Organizatorów Incentive Travel - Olga Krzemińska-Zasadzka, Łukasz Adamowicz
6. Meeting Professionals International Poland Chapter - Monika Dymacz-Kaczmarczyk
7. SITE Polska - Society for Incentive Travel Excellence - Chapter Poland - Grażyna Grot - Duziak
8. Polska Izba Przemysłu Targowego - Przemysław Trawa, Beata Kozyra
9. Stowarzyszenie Konferencje i Kongresy w Polsce - Katarzyna Cioch Paula Fanderowska
10. Polska Izba Turystyki - Paweł Niewiadomski, Andrzej Kindler, Dariusz Wojtal
11. Polski Związek Organizatorów Turystyki - Sławomir Szulc, Piotr Henicz
12. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Agentów Turystycznych - Marcin Wujec, Marcin Chyliński
13. Inicjatywa „Przełoż nie odwołuj” / Funclub – Piotr Sućko
14. Izba Gospodarcza Hotelarstwa Polskiego - Ireneusz Węglowski, Marcin Mączyński
15. Zrzeszenie Agentów IATA w Polsce - JJ Singh
16. Warszawska Organizacja Turystyczna - Barbara Tutak, Mateusz Czerwiński
17. Łódzka Organizacja Turystyczna - Tomasz Koralewski
18. Polskie Stowarzyszenie Przewoźników Autokarowych - Rafał Jańczuk
19. Stowarzyszenie Organizatorów Imprez Artystycznych i Rozrywkowych - Mikołaj Ziółkowski
20. Polska Izba Turystyki Młodzieżowej - Krzysztof Maziński
21. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze - Jerzy Kapłon
22. Izba Turystyki RP - Marek Ciechanowski
23. Polska Izba Hotelarstwa - Marek Łuczyński
24. Krakowska Izba Turystyki - Piotr Laskowski
25. Konsorcjum Polskich Biur Podróży - Artur Matiaszczyk
26. Polskie Stowarzyszenie Pilotów Wycieczek Zagranicznych - Piotr Zubrzycki
27. Turystyka incoming - Andrzej Hulewicz
28. Harmony Polish Hotels - Elżbieta Lando
29. Polska Izba Techniki Estradowej - Grzegorz Łapczyński
30. Polskie Stowarzyszenie Rozwoju Infrastruktury Sportu i Rekreacji - Marcin Herra
31. Polska Izba Artykułów Promocyjnych - Edyta Lisowska

Do wiadomości:

- Cezariusz Lesisz - Prezes ARP;
- Małgorzata Oleszczuk - Prezes PARP;
- Robert Andrzejczyk - Prezes POT;
- Andrzej Adamczyk - Minister Infrastruktury;
- Jacek Czaputowicz - Minister Spraw Zagranicznych;
- Michał Dworczyk - Minister / Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów;
- Janusz Cieszyński - Podsekretarz Stanu / Ministerstwo Zdrowia;
- Jarosław Pinkas - Główny Inspektor Sanitarny;
- Adam Abramowicz - Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorstw;
- Olga Semeniuk - Podsekretarz Stanu / Ministerstwo Rozwoju;
- Andrzej Gut - Mostowy - Sekretarz Stanu / Ministerstwo Rozwoju;
- Beata Daszyńska - Muzyczka - Prezes BGK;
- Krzysztof Szczerski - Sekretarz Stanu / Szef Gabinetu Prezydenta RP;
- Rafał Szlachta / Dominik Borek - Departament Turystyki / Ministerstwo Rozwoju;
- Maciej Witucki - Prezydent KP Lewiatan;
- Andrzej Malinowski - Prezydent Pracodawców RP;
- Przewodniczący Klubów Poselskich i Senackich;
- Przewodniczący komisji senackiej i sejmowej w zakresie turystyki;
- Redakcje ogólnopolskich i lokalnych mediów zgodnie z rozdzielnikiem;
- Kandydaci na Urząd Prezydenta RP.